

**INFORME DE LA SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA
DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
SOBRE ELS OBJECTES DEL MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL
PROCEDENTS DE LA FRANJA DE PONENT
QUE RECLAMA EL BISBAT DE BARBASTRE-MONTSÓ**

Els membres de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, reunits en la sessió del dia 24 de novembre, vam tractar la qüestió de les obres artístiques de l'antic Museu Diocesà de Lleida procedents de la Franja de Ponent que ara reclama el bisbat de Barbastre-Montsó. Hem de manifestar-vos que, segons el nostre punt de vista —coincident amb el d'altres grups de ciutadans també preocupats per aquest problema—, resulta molt clar que el patrimoni museístic de l'antic Museu Diocesà de Lleida, aportat per l'Església al Consorci del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, està format per béns desafectats del culte des d'antic, integrats a la col·lecció diocesana i museografiats sense cap coacció ni espoli. Ben al contrari, han estat adquirits pacíficament i legalment, tal com consta en els documents que garanteixen que el bisbat de Lleida n'és el propietari, i amb la conformitat i la satisfacció de les parròquies de procedència, que, al llarg d'un segle, mai no els han reclamat. No hi ha, doncs, cap argument ètic, ni històric ni cultural que aconselli de lliurar graciosament aquests béns a la seu episcopal de Barbastre-Montsó, on no han estat mai.

La ciutat de Lleida ha estat el centre espiritual, intel·lectual i artístic del seu bisbat des de l'època medieval. És indispensable contextualitzar la història i l'art d'aquest territori en el seu conjunt per poder-los comprendre. Ni Lleida ni cap dels municipis de la seva diòcesi històrica, incloent-hi els de la Franja, no poden ser desarrelats dels orígens i desvinculats de la resta del territori sense sofrir un greu perjudici cultural i identitari. Les obres que conserva el Museu Diocesà de Lleida foren produïdes i incardinades en l'ambient que emanava del seu bisbat i només tenen ple sentit integrades en el seu àmbit cultural. El Museu Diocesà de Lleida, com a conjunt, és un instrument bàsic per a la història i la identitat de tot el territori de l'antic bisbat. La dispersió de qualsevol element de les col·leccions d'aquest museu perjudica el conjunt i disminueix el valor cultural de cadascun dels objectes que les integren. La unitat de la col·lecció diocesana és, doncs, irrenunciable.

Altrament, obrir la via de la dispersió d'un patrimoni museístic coherent, a Lleida o a qualsevol lloc, representaria una imprudència temerària que podria portar a conseqüències imprevisibles, però, de ben segur, culturalment funestes. La ciutat de Barbastre i el bisbat que reclama aquests béns són aliens al seu entorn històric i cultural. Els arguments històrics, artístics i museològics desaconsellen absolutament de disgregar la col·lecció per lliurar-ne una part a Barbastre-Montsó.

Ignorar o obviar tot el que està en joc en aquest moment seria, segons la nostra opinió, indicatiu d'una perillosa irresponsabilitat, des d'una òptica tant tècnica com política. La dispersió de les col·leccions de l'antic Museu Diocesà de Lleida representaria un gravíssim precedent, puix que altres grans museus catalans integrats totalment o parcialment per fons diocesans (Museu Episcopal de Vic, Museu d'Art de Girona, Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, etc.) podrien viure en el futur situacions semblants en el cas que es fragmentessin o es modifiquessin els territoris de les respectives diòcesis. Renunciar a la integritat de les col·leccions, a més, suposaria malbaratar els recursos, el treball i l'esforç invertits fins ara en el

nou projecte museològic i el nou edifici del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, projectat d'acord amb un discurs museogràfic que compta amb totes les obres i que havia de ser —i ha de ser— un dels projectes culturals més ambiciosos per a les Terres de Ponent.

Per esguard dels articles 5 i 45 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, ens considerem amb l'obligació moral i legal de col·laborar, mitjançant totes les vies legitimament possibles, incloent-hi la judicial, en la preservació de tots els valors del patrimoni cultural, els quals resultarien perjudicats amb la dispersió de qualsevol dels objectes que formen el conjunt de la col·lecció diocesana de Lleida. En efecte, tal com especifica la Resolució de 20 de maig de 1999, en la qual el conseller de Cultura de la Generalitat inclou en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català «la col·lecció, que consta de 1.810 objectes, del Museu Diocesà de Lleida», a aquests se'ls ha d'aplicar l'esmentat article 45 de la Llei del patrimoni «atès que la unitat dels fons del Museu Diocesà de Lleida constitueix un element rellevant dels seus valors culturals».

D'acord amb les disposicions legals, i tal com ha afirmat públicament el Departament de Cultura, en aquest tema se seguiran estrictament criteris tècnics. Per això, els membres de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans us informem que, a parer nostre, el valor del conjunt de la col·lecció és absolutament superior al de la suma de cadascun dels objectes que la integren, i us demanem que, per preservar aquest valor d'interès general per a tots els estudiosos de la història i de l'art i per a tota la societat, no es permeti la dispersió de cap d'aquests objectes.

La Secció Històrico-Arqueològica dóna el seu suport en la defensa de la integritat d'aquest patrimoni, que converteix el Museu de Lleida Diocesà i Comarcal en una de les institucions museístiques més importants del país.

Barcelona, 16 de febrer de 2006